

der er andre Skolecommissionsmedlemmer tilfede her end jeg, føler jeg mig opfordret til at gjøre Rede og Regnskab for, hvorledes jeg stiller mig til dette Lovforslag og til det Circulaire af 3die April 1869, som nærmest har givet Anledning til det. Jeg maa da strax tilstaae, at det havde været mig langt kjærere, om dette Circulaire overhovedet aldrig var udkommet. (Hør! Hør!) Ja, det er dog maaskee ikke af samme Grund, som leder de ærede Medlemmer. Min Grund er den, at jeg selv er en saa overordentlig stor Elsker af at kunne bevæge mig nogenlunde frit i de Forhold, hvori jeg skal virke, og at jeg af ganske Hjerte under Enhver, der skal virke paa en eller anden Maade, ogsaa at kunne bevæge sig med Frihed. Jeg tvæer, det vilde have været langt heldigere, om den høitærede Minister eller de to Ministre — thi det angik jo dem begge to — havde taget den Klage, som kom fra det enkelte Sted, under Overbetelse, havde besvaret den og dernæst havde ladet alle os Andre i Landet see, hvorledes vi havde kunnet komme ud af det med hverandre. Jeg skal endog indrømme, at der vissest i Circularet er Punkter, som for Enhver, der er saa overordentlig sølsom for Sogneraadets Selvbestemmelsesret, som jeg er, maa synes at træde denne noget nær. Der er f. Ex. Bestemmelsen om, at Skolecommissionen kan beramme Examinere, medens det, saavidt mig bekjendt, siden 1841 har været en afgjort Sag, at de skulde berammes efter Overlæg med Sogneforstanderskabets Formand. Der er dernæst det Punkt, at Skolecommissionen kan bestemme Bøgerne, medens der er en tidligere Bestemmelse, et Cancellircirculaire af Marts 1844, som udtrykkelig paalægger Skoledirectionen, at den skal gjøre Sogneforstanderskabet opmærksom paa, hvilke Bøger der er approberet, og jeg maa altsaa antage, at det har været Sogneforstanderskabet, der hidtil har været berettiget i denne Henseende. Der er endelgt en tredie Bestemmelse — og det gjør mig ondt, at jeg i den Henseende er meget langt fra at kunne dele den høitærede Ministers Anskuelse af Sagen — det er Bestemmelsen om den directe Forbindelse mellem Skoledirectionen og Skolecommissionen. Det

er ikke faldet mig ind, at noget Saadant kunde være tilladeligt eller tilraadeligt, men jeg hører idag, at det har været ligesom en stiltiende Forudsætning under Behandlingen af Communalloven; det har jeg ikke vidst. Jeg beklender, at jeg er aldeles uenig i den Opfattelse, at Skolecommissionen skulde have nogen- sornhelst fideordnet Plads ved Siden af Sogneraadet. Jeg har altid troet, at den var Sogneraadet underordnet, og at det altsaa paa ingen Maade gik an at tilstaae Skolecommissionen den Ret, at den kunde sætte sig i directe Forbindelse med Skoledirectionen eller med nogen høiere Autoritet. Paa den anden Side kan jeg heller ikke give den ærede Forslagsstiller Ret, naar han siger, at der kunde skee Ting, hvorefter Sogneraadet ingen Anelse havde, eller som han, saavidt jeg huffer, sagde, bag Ryggen af Sogneraadet; thi efter Communalloven skal jo det ene Medlem af Skolecommissionen være Medlem af Sogneraadet. Paa mange Steder ere de det begge to og paa flere Steder alle tre, men selv hvor kun det ene Medlem er det, synes jeg ikke, der kan skee Noget, hvorefter Sogneraadet ikke har den allermindste Anelse. — Naar jeg, nagtet dette, dog ikke kan billige Lovforslaget, ligger det ikke i de enkelte Bestemmelser, hvoraf aabenbart nogle, som ogsaa allerede bemærket her, nødvendigvis maatte forandres i et eventuelt Udvalg, men det er af et ganske andet Hensyn. Der er dog Noget, som er Hovedsagen, og at fremme det er vissest ogsaa den ærede Forslagsstillerens eneste Hensigt, naar han er fremkommen med dette Lovforslag; det er Undervisningens Lørv, og det er Skolens Lørv. Det er ogsaa Hovedsagen for mig i dette Tilfælde, men Skolens Lørv, Undervisningens Lørv hænger noie sammen med en anden Sag, nemlig med Enighed mellem Sogneraadet og Skolecommissionen. Enighed er Maalet og Enighed er Midlet, men jeg tvivler i den Grad om, at den vil opnaaes ved dette Lovforslag, at jeg tværtimod frygter for, at det vil blive en Grund til Stridigheder, hvor der hidtil aldrig har været Tale derom. Det ligger i Sagens Natur, at, saalænge Grændsen mellem to Myndigheder ikke er saa noie synlig affstukket, at